

2017-11-22

Norrtågs fordonsstrategi 2018–2022 och fordonsanskaffning

Översänder härmed underlag för inriktningsbeslut av Norrtåg ABs ägare och finansiärer gällande intresseanmälan för fordonsanskaffning.

Förslag till beslut

att ställa sig bakom Norrtåg ABs intresseanmälan om utökad fordonsflotta.

Maria Högländer, VD

Norrtågs fordonsstrategi 2018–2022

Inledning

Resandet utvecklas och det finns på flera håll en politisk vilja att på sikt bygga ut trafik. Norrtåg står inför utmaningar på fordonssidan och behöver, på kort och lång sikt, skapa en handlingsberedskap för olika utvecklingsalternativ. Norrtågs fordonsflotta är idag fullt utnyttjad och tillkommande trafik kommer därför att kräva fler fordon vilket i sig kräver lång framförhållning.

Utöver eventuella trafikala förändringar har Norrtåg två andra viktiga utmaningar när det gäller fordonsflottan. Den ena är att Norrtåg redan idag har för många fordonstyper vilket både fördyrar och försvårar reservdelshållning och aktuell kompetens. Den andra är Trafikverkets fortsatta utbyggnad av signalsystemet ERTMS i norr.

Trafikutveckling inom Norrtåg

Det är idag oklart hur den fortsatta trafikutvecklingen inom Norrtågstrafiken kommer att se ut. De fem primära alternativ till trafikförändringar som Norrtåg idag bedömer kan bli aktuella inom 3–5 år är:

- Haparanda-Boden-Luleå där beslut fattats att trafikera Haparanda-Luleå med 3–5 dubbelturer med koppling till det finska trafiksystemet och en förtätning av trafiken Boden-Luleå genom etablering av pendlingstrafik.
- Luleå-Umeå där en återställning av trafiken efter infrastrukturproblem har påbörjats men där fordonsbehovet måste lösas långsiktig.
- Lycksele-Umeå där processen kring elektrifiering Hällnäs-Lycksele är inledd vilket kräver byte till elfordon. En trafikutökning riktad mot Lycksele kan också bli aktuell om elektrifieringen blir av.
- Umeå-Örnsköldsvik där en ökad turtäthet är aktuell genom förlängning av Vännäs-Umeå till Nordmaling/Örnsköldsvik på grund av stor efterfrågan.
- Sundsvall-Östersund-Storlien där en förtätning av trafiken är aktuell som följd av dess starka utveckling. Storlien-Trondheim kan vara elektrifierad 2022 och den norska-svenska trafiken till Trondheim måste då kopplas samman.

Strategi för fordonsanskaffning

Norrtåg anskaffade sin fordonsflotta kring trafikstarten 2010 och dessa 19 fordon är idag maximalt utnyttjade för dagens trafik. Norrtåg har under hösten genomfört en analys av fordonssituationen utifrån flera olika möjliga scenarier. Utifrån redovisade förutsättningar är Norrtågs bedömning att en förändring av fordonsflottan är angelägen. Inriktningen är att anskaffa som mest åtta fordon. Utbudet av fordon som är anpassade till Norrtågs förutsättningar är i dagsläget mycket begränsad. Nyanskaffning av fordon kräver dessutom också att ett antal fordon måste anskaffas samtidigt för att det ska bli kostnadseffektivt.

Norrtåg bedömer att det är en utökning av fordonsflottan med begagnade fordon som är den mest realistiska.

Ett antal begagnade fordon av den typ som passar Norrtåg kommer under våren 2018 med all sannolikhet bli tillgängliga via Transitio, som äger och förvaltar tåg för de regionala tåg företagens räkning.

Det finns idag en stor efterfrågan på fordon i hela landet. Det är alltså inte klart att dessa fordon blir tillgängliga för Norrtåg även om ett beslut om ett övertagande görs. Det kan även uppstå en intern konkurrens inom Norrtåg kring tillgängligheten till dessa fordon om samtliga diskuterade trafikutökningar förverkligas.

Leverans av dessa fordon skulle i sådant fall kunna ske runt år 2021.

Inriktningsbeslut

Alla trafikförändringar föregås av politiska beslut hos finansören/beställaren. I dagsläget finns inga närliggande trafikförändringar beslutade annat än i Norrbotten där beslut om ny trafik Boden-Luleå respektive Haparanda-Luleå har fattats. Utgångspunkten för en utökning av fordonsflottan är att den kan skapa en handlingsfrihet inför kommande trafikbeslut.

Norrtåg behöver i ett första läge ett inriktningsbeslut från länen om man är intresserade av de trafikförändringar som har skisserats ovan inom 3-5 år och att man därmed ställer sig bakom den process som Norrtåg nu aktiverar för att utöka fordonsflottan.

Denna intresseanmälan är inte bindande men bör vara förankrad i ansvariga politiska organ som i nästa steg ska ta formella och senare bindande beslut om trafik och finansiering.

Fortsatt hantering och tidsplan

När dessa fordon blir tillgängliga kommer Norrtåg AB att göra en intresseanmälan till Transitio, utifrån de inriktningsbeslut som fattas i länen. Om Norrtåg tilldelas fordon kommer Norrtåg att göra en prioriteringsanalys och återkomma till berörda län med ekonomiska underlag och begäran om formella ställningstaganden till framtida trafik. Därefter inleds en formell process för övertagande av de aktuella fordonen. Denna process sköts av Transitio och bedöms kunna slutföras under 2018.